

ΓΡΑΦΕΙΟ ΤΥΠΟΥ ΠΡΩΘΥΠΟΥΡΓΟΥ

Λουξεμβούργο, 21-11-97
(Ωρα 00.30 - 01.05)

ΣΥΝΕΝΤΕΥΞΗ ΤΟΥ ΠΡΩΘΥΠΟΥΡΓΟΥ ΚΩΣΤΑ ΣΗΜΙΤΗ

Ο Πρωθυπουργός Κώστας Σημίτης, αρχίζοντας την ενημέρωση των δημοσιογράφων είπε τα εξής:

Στο αποψινό γεύμα των αρχηγών κρατών και κυβερνήσεων ο προεδρεύων του Ευρωπαϊκού Συμβουλίου Πρωθυπουργός του Λουξεμβούργου Ζαν Κλοντ Γιούνκερ έθεσε προς συζήτηση το εξής θέμα: Πώς αρχίζουν οι διαδικασίες ένταξης των υποψηφίων χωρών στην Ευρωπαϊκή Ένωση, αν θα υπάρξει Ευρωπαϊκή Διάσκεψη και αν θα συμμετέχει η Τουρκία σ' αυτή την Ευρωπαϊκή Διάσκεψη και ποιες άλλες χώρες.

- Οσον αφορά το πρώτο ερώτημα, με ποιους και πώς αρχίζουν οι διαδικασίες, η απάντηση που δόθηκε από την ομήγουρη είναι ότι οι διαδικασίες θα πρέπει ν' αρχίσουν με όλες τις υποψήφιες χώρες. Και ο πρόεδρος του Ευρωπαϊκού Συμβουλίου κ. Γιούνκερ συνοψίζοντας είπε ότι θ' αρχίσουν με όλες τις υποψήφιες χώρες, αλλά σε διαφορετική στιγμή, κατά την άποψή του, με διαφορετικούς ρυθμούς, ότι δεν θα υπάρχει περίπτωση να τελειώσουν οι διαδικασίες για όλους την ίδια στιγμή και ότι κάθε περίπτωση θα εξετάζεται χωριστά. Αυτό και ανταποκρίνεται στο πνεύμα της συζήτησης.
- Οσον αφορά το δεύτερο θέμα, ο κ. Γιούνκερ συνοψίζοντας είπε ότι οι παρόντες, πλην της Ελλάδας, συμφωνούν να υπάρξει μια συνδιάσκεψη στην οποία θα συμμετέχει η Τουρκία και με ρώτησε αν και εγώ συμφωνώ τελικά σε μια συνδιάσκεψη η οποία θα έχει πολιτικό χαρακτήρα, θα συνέρχεται μια ή δύο φορές το χρόνο, θα συμμετέχουν σ' αυτήν εκτός της Τουρκίας και κάποιες άλλες χώρες (όπως η Ελβετία ή η Νορβηγία) και το αντικείμενο αυτής της συνδιάσκεψης θα είναι η ανταλλαγή γενικών απόψεων.

Δήλωσα στον προεδρεύοντα του Ευρωπαϊκού Συμβουλίου και στους υπολοίπους ότι η Ελλάδα δεν συμφωνεί με τη συμμετοχή της Τουρκίας σ' αυτή τη συνδιάσκεψη, ότι η Ελλάδα ζητά να υπάρξουν ορισμένες προϋποθέσεις για τη συμμετοχή της Τουρκίας σ' αυτή τη συνδιάσκεψη. Προϋποθέσεις που θα εξασφαλίζουν την ομαλή, πια, συνεργασία της Τουρκίας με τις χώρες της Ευρωπαϊκής Ένωσης, δηλαδή τη συνεργασία η οποία είναι σύμφωνη με τους κανόνες του Διεθνούς Δικαίου, τις αρχές της ειρηνικής συνεργασίας.

- Τέτοιοι όροι είναι (και αυτό δεν αφορά μόνο την Τουρκία) όλες οι χώρες οι οποίες είναι υποψήφιες για ένταξη στην Ευρωπαϊκή Ένωση, θα πρέπει να δεχθούν τη δικαιοδοσία του Διεθνούς Δικαστηρίου της Χάγης για την επίλυση των διαφορών οι οποίες πιθανόν να υπάρχουν μεταξύ τους ή με άλλες χώρες οι οποίες είναι τρίτες μεν, αλλά έχουν αναπτύξει σχέσεις με την Ε.Ε.
- Ο δεύτερος κανόνας είναι ότι καμιά χώρα, απ' αυτές που συμμετέχουν στη διαδικασία ένταξης, δεν μπορεί να προβάλλει αντιρρήσεις, εμπόδια, αρνήσεις στην πρόοδο της

διαδικασίας ένταξης μιας άλλης χώρας. Η συμμετοχή μιας χώρας στη διαδικασία ένταξης σημαίνει ότι αποδέχεται πως οποιαδήποτε άλλη χώρα συμμετέχει σε αυτή τη διαδικασία μπορεί να ολοκληρώσει τη διαδικασία αυτή.

- Και το τρίτο σημείο, που αφορούσε ειδικά την Τουρκία, ήταν ότι η Τουρκία θα πρέπει να αποδεχθεί τις αποφάσεις των Ηνωμένων Εθνών σε σχέση με την επίλυση του Κυπριακού, ότι δεν μπορούν να υπάρξουν απειλές προσάρτησης ή απειλές βίας σε σχέση με την επίλυση του Κυπριακού. Το Κυπριακό πρέπει να επιλυθεί σύμφωνα με τις διαδικασίες και τις κατευθύνσεις τις οποίες έχουν αποφασίσει τα Ηνωμένα Έθνη.

Κατόπιν τούτου, σ' αυτό το σημείο, δηλαδή στο σημείο εάν θα υπάρχει διάσκεψη και θα συμμετέχει σ' αυτή τη διάσκεψη η Τουρκία, δεν υπήρξε απόφαση. Η κατάληξη αυτής της συζήτησης είναι μια κατάληξη η οποία –θέλω να σας πω– δεν αποδίδει το κλίμα της συζήτησης. Αποδίδει μόνο μερικώς το κλίμα της συζήτησης γιατί η θέση την οποία υποστήριξε η Ελλάδα, ήταν μια θέση που είχε τη συμπαράσταση ή την αποδοχή από ορισμένες άλλες χώρες. Παραδείγματος χάριν η Σουηδία στη θέση που πήρε ανέπτυξε την άποψη ότι για να μπορεί η Τουρκία να συμμετάσχει στη συνδιάσκεψη θα πρέπει να προχωρήσουν οι αλλαγές, όσον αφορά το πολιτικό σύστημα και την εξασφάλιση των ανθρωπίνων δικαιωμάτων, να υπάρχει Δημοκρατία, να μην υπάρχουν προβλήματα σε σχέση με την Κύπρο και ότι πρέπει να υπάρξει πίεση από πλευράς Ε.Ε. στην Τουρκία για να γίνουν αυτά τα οποία τόσο καιρό δεν έχουν γίνει. Μια παρεμφερή θέση υποστήριξε και η Δανία η οποία είπε ότι «η Τουρκία –μεταφέρω την έκφραση που χρησιμοποίησε ο Δανός Πρωθυπουργός– έχει ακόμα να παραδώσει αυτά τα οποία της έχουμε ζητήσει εδώ και καιρό και τα οποία δεν έχει παραδώσει, ενώ από πλευράς Ε.Ε. υπήρξαν ήδη βήματα και προσφορές προς την Τουρκία που δεν είχαν συνέχεια».

Ο Πρόεδρος της Ευρωπαϊκής Επιτροπής Ζακ Σαντέρ εξέφρασε τη σκέψη ότι ίσως θα έπρεπε να υπάρχει ένα πακέτο σε σχέση με τα προβλήματα αυτά: από τη μια μεριά να υπάρξει επιβεβαίωση ότι η Τουρκία μπορεί μελλοντικά να είναι υποψήφια για ένταξη, να ενισχυθούν οι οικονομικοί δεσμοί με την Τουρκία και να υπάρξει η συνδιάσκεψη. Από την άλλη μεριά όμως θα πρέπει να υπάρξουν ορισμένοι όροι. Δηλαδή ότι η Τουρκία θα πρέπει να αποδεχθεί τη δικαιοδοσία του Διεθνούς Δικαστηρίου της Χάγης, θα πρέπει να ενισχύσει τη διαδικασία επίλυσης του Κυπριακού στο πλαίσιο του ΟΗΕ και ότι θα πρέπει να ασκηθεί πίεση επί του Ντενκτάς για να μην προβάλλει βέτο στην ένταξη της Κύπρου στην Ε.Ε. .

Υπήρξαν και άλλοι οι οποίοι σε διάφορες τοποθετήσεις τους επισήμαναν το γεγονός ότι η Τουρκία μέχρι σήμερα δεν έχει συμμορφωθεί στις αποφάσεις της Ε.Ε.

Στο τέλος όμως της συζήτησης, όπως σας ανέφερα, ο προεδρεύων του Ευρωπαϊκού Συμβουλίου Πρωθυπουργός του Λουξεμβούργου κ. Γιούνκερ, αφού υπήρξαν διάφορες απόψεις σε σχέση με τη φύση αυτής της συνδιάσκεψης, συνοψίζοντας έκρινε ότι υπήρχε μια πλειοψηφία, ότι η συνδιάσκεψη –όπως σας είπα– θα είναι μια πολιτική συνάντηση (άρα όπως τόνισε κάτι όχι ιδιαίτερα σημαντικό), ότι βεβαίως η Τουρκία θα πρέπει να αναγνωρίσει τη δικαιοδοσία του Διεθνούς Δικαστηρίου της Χάγης, αλλά αυτή είναι μια λύση, μια πολιτική συνδιάσκεψη, την οποία θα μπορούσε να αποδεχθεί και η Ελλάδα.

Επαναλαμβάνω ότι δεν αποδέχθηκα αυτή τη λύση και επέμεινα ότι αν υπάρξει συνδιάσκεψη με συμμετοχή της Τουρκίας θα πρέπει να εκπληρωθούν αυτές οι προϋποθέσεις

(στις οποίες αναφέρθηκα προηγουμένως) που θα επιλύσουν –κι αυτός είναι ο στόχος μας– οριστικά τα προβλήματα τα οποία προκύπτουν από τη συμπεριφορά της Τουρκίας και ότι στο πλαίσιο της Ε.Ε. δεν πρέπει να υπάρξουν τριβές και αντιπαραθέσεις, αλλά ορισμένοι γενικοί κανόνες που θα εξασφαλίζουν ότι η Ε.Ε. θα πορευθεί μια πορεία ειρήνης, φιλίας και συνεργασίας και ότι δεν θα υπάρχουν διαφορές ανάμεσα στα μέλη της, διαφορές ανάμεσα στους υποψήφιους και δεν μπορούμε να αναβάλλουμε για το απώτερο μέλλον τη λύση προβλημάτων τα οποία μας έχουν ήδη ταλανίσει μέχρι σήμερα.

Επεσήμανα ακόμα το γεγονός ότι υπάρχουν ορισμένες κοινές θέσεις της Ε.Ε., π.χ. της 15^{ης} Ιουλίου του 1996, της 29^{ης} Απριλίου του 1997, της 15^{ης} Ιουλίου του 1997, οι οποίες κοινές θέσεις επαναλαμβάνονται και στην «Ατζέντα 2000». Και οι κοινές αυτές θέσεις δεν βρήκαν ανταπόκριση από την πλευρά της Τουρκίας. Ως εκ τούτου δεν μπορούμε εμείς να ελπίζουμε ότι θα γίνει αυτό στο μέλλον. Είναι υποχρέωσή μας να ζητήσουμε να υπάρξει ανταπόκριση τώρα. Και ότι οι κοινές αυτές θέσεις δεν αφορούν βέβαια μονάχα τις σχέσεις της Ελλάδας με την Τουρκία. Είναι πολύ μεγάλο λάθος να θεωρεί κανείς ότι το πρόβλημα μεταξύ Ε.Ε. και Τουρκίας είναι ένα πρόβλημα το οποίο χαρακτηρίζεται από την αντίθεση της Ελλάδας ή την τοποθέτηση της Ελλάδας ή τα ερωτήματα που θέτει η Ελλάδα. Το πρόβλημα υπάρχει διότι υπάρχουν οι παραβιάσεις των ανθρωπίνων δικαιωμάτων, η μη εφαρμογή του Κράτους Δικαίου, η μη λύση του κουρδικού προβλήματος, η παράταση των προβλημάτων που δημιουργεί η Τουρκία στην Ανατολική Μεσόγειο, η έλλειψη σχέσεων καλής γειτονίας με την Ελλάδα και το γεγονός της ύπαρξης του Κυπριακού το οποίο επί τόσα χρόνια δεν έχει λυθεί.

Τόνισα επίσης, στους συνομιλητές μου, ότι είναι ανάγκη να δούμε δημιουργικά όλο αυτό το πρόβλημα και ότι η ένταξη των νέων χωρών πρέπει να οδηγήσει σε μια Ε.Ε. η οποία τηρεί ορισμένους κανόνες και μπορεί να συνεχίζει να συνεργάζεται με τον ίδιο τρόπο που συνεργαζόταν μέχρι σήμερα, δηλαδή μέσα στο πλαίσιο μιας ειρηνικής τάξης πραγμάτων, μέσα στο πλαίσιο ορισμένων γενικών αρχών και αρχών του Διεθνούς Δικαίου που εξασφαλίζουν την επίλυση διαφορών και να μην προκύπτουν συνεχώς νέες αντιθέσεις.

Ο προεδρεύων του Ευρωπαϊκού Συμβουλίου Πρωθυπουργός του Λουξεμβούργου κ. Γιούνκερ θα επισκεφθεί την Τουρκία στις 28 Νοεμβρίου και θα μεταφέρει αυτή τη συζήτηση. Θα μεταφέρει τις τοποθετήσεις που έγιναν και θα δούμε ποια συνέχεια θα υπάρξει.

Αυτά ως μια γενική πληροφόρηση. Το τι θέσεις πήραν οι διάφορες χώρες θα ήταν ίσως πιο σωστό να τις πληροφορηθεί κανείς απ' αυτές τις ίδιες. Υπήρξαν ορισμένες χώρες που ήταν της άποψης ότι θα πρέπει να υπάρξει μια Ευρωπαϊκή Διάσκεψη, η οποία θα έχει εκτεταμένα θέματα προς συζήτηση και άλλες –όπως είπα πριν– οι οποίες περιόρισαν το αντικείμενο της Ευρωπαϊκής Συνδιάσκεψης απλώς σε μια γενική πολιτική συζήτηση.

Πιστεύω επίσης ότι το κύριο χαρακτηριστικό αυτής της συζήτησης ήταν η άρνηση της πλειοψηφίας στην πρόταση της επιτροπής να περιοριστούν οι διαπραγματεύσεις της ένταξης στις έξι χώρες. Οι περισσότεροι ήθελαν –και αυτή την άποψη αποδέχθηκε ο προεδρεύων– να υπάρξει έναρξη διαπραγματεύσεων με όλους, αλλά –όπως είπα– με ατομικά χαρακτηριστικά της διαδικασίας για τον καθένα. Αυτά από πλευράς μου. Ακούω τις ερωτήσεις σας.

ΚΑΨΑΜΠΕΛΗΣ: (Ελεύθερος Τύπος) Κύριε Πρόεδρε, είπατε ότι δεν ελήφθη απόφαση. Το πρώτο ερώτημά μου είναι πότε θα ξαναέρθει προς συζήτηση αυτό το ζήτημα αφού δεν ελήφθη απόφαση, και το δεύτερο σε ποια φάση μπαίνουν οι ελληνοτουρκικές σχέσεις ύστερα από τις αποψινές συζητήσεις και εξελίξεις;

ΠΡΩΘΥΠΟΥΡΓΟΣ: Δε γνωρίζω πότε θα ξαναέρθει το θέμα προς συζήτηση. Είναι πολύ πιθανό ότι θα έρθει στο επόμενο Συμβούλιο Κορυφής. Οσον αφορά τις ελληνοτουρκικές σχέσεις, είναι αυτές που είναι και δεν νομίζω ότι οι εξελίξεις αυτές πρόκειται να τους προσδώσουν μια άλλη κατεύθυνση. Η θέση μας ήταν πάντα σαφής. Η θέση μας ήταν σαφής ότι θα πρέπει η Τουρκία να αναγνωρίσει τη δικαιοδοσία του Διεθνούς Δικαστηρίου της Χάγης. Η θέση μας ήταν σαφής ότι δεν μπορεί να προβάλλονται από την Τουρκία ενστάσεις όσον αφορά την απόφαση της Ευρωπαϊκής Ένωσης ν' αρχίσει διαπραγματεύσεις για την ένταξη της Κύπρου. Και η θέση μας ήταν πάντα σαφής ότι πρέπει να εφαρμοστούν οι αποφάσεις του ΟΗΕ. Αυτό δεν είναι τίποτα το καινούριο. Για την Τουρκία είναι πράγματα γνωστά και πιστεύω ότι η δικιά μας θέση θα πρέπει να ήταν αναμενόμενη.

ΖΑΧΑΡΕΑ: (Μεγα) Επειδή είπατε ότι η Τουρκία πρέπει να αναγνωρίσει τη δικαιοδοσία του Διεθνούς Δικαστηρίου της Χάγης μήπως αυτό είναι διαφορετικό απ' αυτό που λέγαμε, να προσφύγει η Τουρκία στο διεθνές δικαστήριο για τα Ιμια;

ΠΡΩΘΥΠΟΥΡΓΟΣ: Οχι. Αυτό δεν είναι κάτι διαφορετικό. Είναι κάτι ευρύτερο. Θέλω να σας εξηγήσω ότι στην «Ατζέντα 2000» υπάρχει το κεφάλαιο 8 το οποίο αναφέρεται σε συνοριακές διαφορές και λέει ότι «όλες οι χώρες οι οποίες θα ενταχθούν στην Ε.Ε. πρέπει να αναγνωρίσουν τη δικαιοδοσία του Διεθνούς Δικαστηρίου της Χάγης ώστε να μην υπάρξουν μελλοντικά διαφορές οι οποίες θα επηρεάσουν τη λειτουργία της Ε.Ε.». Με αφορμή αυτή τη συγκεκριμένη πρόταση της Επιτροπής πρότεινα και εγώ αυτός ο κανόνας να ισχύει γενικά, για όλες τις χώρες οι οποίες θα συμμετάσχουν στη συνδιάσκεψη. Αρα και για την Τουρκία. Δεν μίλησα ειδικά για την Τουρκία. Είπα ότι όλες οι χώρες οι οποίες θέλουν να γίνουν μέλη της Ευρωπαϊκής Ένωσης ή συμμετέχουν στη συνδιάσκεψη η οποία είναι συνδιάσκεψη με την Ευρωπαϊκή Ένωση πρέπει να δεχθούν προηγουμένως τη δικαιοδοσία του Διεθνούς Δικαστηρίου της Χάγης. Γιατί, για φανταστείτε να κάθονται κάποιες χώρες μαζί στο τραπέζι και να έχουν διαφορές μεταξύ τους; Πώς θα λυθούν αυτές οι διαφορές; Θα πρέπει να υπάρχει μια διαδικασία επίλυσης ώστε η διαδικασία γύρω από το τραπέζι να μην επηρεάζεται από τη διαφορά. Η διαφορά θα πρέπει να λυθεί μέσα από τη διαδικασία του Διεθνούς Δικαστηρίου. Ήταν σαφές; Γιατί σας βλέπω ότι απορείτε.

ΖΑΧΑΡΕΑ: Δηλαδή μπορεί να πει η Τουρκία «Δεχόμαστε τη δικαιοδοσία αλλά δεν προσφεύγουμε στο Διεθνές Δικαστήριο της Χάγης για τα Ιμια»;

ΠΡΩΘΥΠΟΥΡΓΟΣ: Κυρία Ζαχαρέα, η Ελλάδα έχει πει ανέκαθεν ότι η Τουρκία πρέπει να δεχθεί τη δικαιοδοσία του Διεθνούς Δικαστηρίου της Χάγης αλλά έχει δηλώσει ότι όσον αφορά τα Ιμια πρέπει η Τουρκία τουλάχιστον να δηλώσει ότι θα πάει το θέμα στο Διεθνές Δικαστήριο της Χάγης. Αλλά αυτό που συζητήσαμε δεν αφορούσε τα Ιμια. Αφορούσε τη στενότερη διασύνδεσή της με την Ευρωπαϊκή Ένωση. Είναι κάτι άλλο. Και όταν υπάρξει η στενότερη διασύνδεση πρέπει να υπάρχει ένας κανόνας ο οποίος δεν επιτρέπει πια τέτοιες καταστάσεις.

ΠΟΥΛΙΔΟΥ: (Αυγή - Επενδυτής) Κύριε Πρόεδρε, μια διευκρίνιση... (δεν ακούγεται ευκρινώς). Και η δεύτερη διευκρίνιση: Ως προς την ευρωπαϊκή διάσταση η αίσθησή σας είναι ότι είναι ειλημμένη απόφαση; Η τη συναρτά από τη συμμετοχή της Τουρκίας...

ΠΡΩΘΥΠΟΥΡΓΟΣ: Τι θα γίνει το Δεκέμβριο θα το αποφασίσει η προεδρεύουσα χώρα. Σας είπα όμως ότι στα συμπεράσματά του ο κ. Γιούνκερ είπε ότι υπάρχει συμφωνία για έναρξη των διαπραγματεύσεων με όλους ταυτόχρονα. Το «ταυτόχρονα» όμως το ερμήνευσε ότι δεν θα είναι χρονικά ταυτόχρονα. Σημαίνει ότι θα υπάρξει με όλους μέσα σ' ένα ορισμένο χρονικό διάστημα έναρξη διαπραγματεύσεων οι οποίες διαπραγματεύσεις, ανάλογα με τη χώρα θα προχωρούν διαφορετικά και ανάλογα με τη χώρα θα καταλήξουν και διαφορετικά. Κάθε περίπτωση θα εξετασθεί διαφορετικά. Δεν θα υπάρξει πακέτο. Θυμάστε ότι στις προηγούμενες εντάξεις υπήρξαν πακέτα. Μπήκαν «πακέτο» η Ισπανία και η Πορτογαλία. Το ίδιο έγινε με τη Σουηδία, την Αυστρία και τη Φινλανδία. Δεν θα υπάρξουν πια, στο μέλλον, «πακέτα».

Όσον αφορά το δεύτερο ερώτημά σας δεν τέθηκε σήμερα θέμα συνδιάσκεψης χωρίς τη συμμετοχή της Τουρκίας. Η συνδιάσκεψη συναρτήθηκε με τη συμμετοχή της Τουρκίας. Και γι' αυτό και υπήρξε από δικιά μας πλευράς η επισήμανση ότι η συνδιάσκεψη είναι ένα σχήμα το οποίο δημιουργήθηκε μόνο και μόνο για την Τουρκία. Αρα είναι ένα σχήμα περιττό εφ' όσον η Τουρκία ήδη έχει έναν διαρθρωτικό διάλογο με την Ευρωπαϊκή Ένωση. Και όλες οι άλλες χώρες έχουν επίσης, έναν διαρθρωτικό διάλογο με την Ε.Ε. Προβλέπεται για όλες τις χώρες να υπάρχει ένα Σύμφωνο Φιλίας. Αρα σε όλες τις περιπτώσεις θα υπάρξει συνεχής πολιτικός διάλογος. Με την Τουρκία υπάρχει πολιτικός διάλογος. Προς τι λοιπόν η συνδιάσκεψη; Και η απάντηση ήταν ότι «είναι καλό μια φορά ή δύο φορές το χρόνο να βρίσκονται όλες οι χώρες μαζί και ν' ανταλλάσσουν απόψεις».

ΕΥΣΤΑΘΙΑΔΗΣ: (Το Βήμα) Σε τι επίπεδο;

ΠΡΩΘΥΠΟΥΡΓΟΣ: Σε επίπεδο αρχηγών κρατών και κυβερνήσεων.

ΚΑΜΠΟΥΡΑΚΗΣ: (ΑΝΤΕΝΑ) Κύριε Πρόεδρε, ουσιαστικά σήμερα προβάλαμε ένα βέτο. Υπάρχει αυτό; Δηλαδή, μπορούμε να χρησιμοποιήσουμε αυτό τον όρο και να είμαστε μέσα στην πραγματικότητα ή όχι;

ΠΡΩΘΥΠΟΥΡΓΟΣ: Προβάλαμε ένα βέτο. Αυτό είναι.

ΚΑΜΠΟΥΡΑΚΗΣ: Ωραία. Επίσης, κύριε Πρόεδρε, αυτό το 14-1 έφτιαξε πάλι μια εικόνα της Ελλάδας που...

ΠΡΩΘΥΠΟΥΡΓΟΣ: Κύριε Καμπουράκη, όμως, επειδή έχω ζηήσει πολλά συμβούλια, συνήθως γίνεται (όταν λέμε 14-1) μια ψηφοφορία, δηλαδή όλοι λένε «ναι» και κάποιος λέει «όχι». Αυτό, όντως, είναι 14-1. Και σήμερα υπήρξε 14-1, δεν έγινε όμως ψηφοφορία, διότι ήταν μια άτυπη συνάντηση. Και με την έννοια αυτής της άτυπης συνάντησης, ίσως η λέξη «βέτο» δεν ακριβολογεί, γιατί μπορεί η λέξη «βέτο» να χρησιμοποιείται μονάχα στην περίπτωση των ψηφοφοριών. Ήταν, όμως, ένα βέτο. Στην ουσία ήταν ένα βέτο. Σας είπα, όμως, ότι αυτό το 14-1 δεν ανταποκρίνεται στο πνεύμα της συζήτησης, που προηγήθηκε. Διότι κι άλλες χώρες (και σας ανέφερα δύο χώρες, ως παράδειγμα τη Σουηδία και τη Δανία, όπως σας ανέφερα και ως παράδειγμα την Επιτροπή, η οποία δεν ψηφίζει) οι οποίες ήσαν, επίσης, της άποψης ότι εδώ δίνουμε μια «παροχή» (ας το πω έτσι) στην Τουρκία, χωρίς να έχει δώσει μέχρι σήμερα «αντιπαροχές» και ότι δεν πρέπει

να υπάρξουν τέτοια προηγούμενα. Εκεί βεβαίως, υπήρξε μια συζήτηση «προηγούμενα», «πότε», «πόσο γρήγορα», «με ποιες προϋποθέσεις» αλλά αυτά μέσα σε μια τέτοια συζήτηση τριών ωρών δεν ξεκαθαρίζονται.

ΚΑΡΑΝΑΣΟΠΟΥΛΟΥ: (Τα Νέα) Μια διευκρίνιση: εάν η Τουρκία εκπληρώσει αυτές τις τρεις προϋποθέσεις, αυτό σημαίνει ότι εκτός από το θέμα της Διάσκεψης θα άρουμε και το βέτο μας για τις κοινοτικές χρηματοδοτήσεις;

ΠΡΩΘΥΠΟΥΡΓΟΣ: Για το Χρηματοδοτικό πρωτόκολλο;

ΚΑΡΑΝΑΣΟΠΟΥΛΟΥ: Ναι.

ΠΡΩΘΥΠΟΥΡΓΟΣ: Εάν αποδεχθεί όλους αυτούς τους όρους η Τουρκία, θα άρουμε και το βέτο για το χρηματοδοτικό πρωτόκολλο.

ΚΑΡΑΝΑΣΟΠΟΥΛΟΥ: Ετσι, όπως μας τους εκθέσατε σήμερα, όχι για το θέμα των Ιμίων.

ΠΡΩΘΥΠΟΥΡΓΟΣ: Δέστε, όμως, για να μην «μπερδευόμαστε», άλλο είναι το θέμα των Ιμίων, άλλο είναι το θέμα του Χρηματοδοτικού Πρωτοκόλλου και άλλο είναι αυτό το θέμα. Λοιπόν, το τι θα γίνει σε σχέση με το Χρηματοδοτικό Πρωτόκολλο είναι κάτι που θα εξαρτηθεί από την περαιτέρω πορεία των συζητήσεων σε σχέση με το Χρηματοδοτικό Πρωτόκολλο.

ΚΑΝΕΛΛΑΚΗΣ: (Αθηναϊκή) Κύριε Πρόεδρε, μετά από τη σημερινή θέση μας για την Ευρωπαϊκή Συνδιάσκεψη διαπιστώσατε ότι κάποιοι από τους εταίρους μας πρόκειται να αλλάξουν πλεύση συμπεριφοράς απέναντι στην Τουρκία;

ΠΡΩΘΥΠΟΥΡΓΟΣ: Το γεγονός και μόνον ότι δεν κατέληξαν σε μια απόφαση, πιστεύω ότι τους προβληματίζει, ότι κάτι πρέπει να γίνει.

Θ. ΡΟΥΜΠΑΝΗΣ: (Ελευθεροτυπία) Κύριε Πρόεδρε, μετά και τις αποψινές εξελίξεις, διαβλέπετε τον κίνδυνο να παρεμβληθούν εμπόδια στις ενταξιακές διαπραγματεύσεις της Κύπρου;

ΠΡΩΘΥΠΟΥΡΓΟΣ: Η Ε.Ε. έχει αναλάβει υποχρέωση ν' αρχίσει τις ενταξιακές διαπραγματεύσεις με την Κύπρο. Είναι συμφωνία και όπως είπε και ο κ. Σαντέρ «pacta sunt servanda» (οι συμβάσεις δεσμεύουν), το είπε συγκεκριμένα για την Κύπρο.

ΕΥΣΤΑΘΙΟΥ: (Σκάι) Κύριε Πρόεδρε, υπάρχει απόφαση η οποία προβλέπει για την Κύπρο και πέντε ακόμα χώρες να είναι οι πρώτες προς ένταξη.

ΠΡΩΘΥΠΟΥΡΓΟΣ: Δεν υπάρχει τέτοια απόφαση. Σας είπα απόψε ότι δεν πάρθηκε τέτοια απόφαση. Αρνήθηκε το Ευρωπαϊκό Συμβούλιο την πρόταση της Ευρωπαϊκής Επιτροπής.

ΕΥΣΤΑΘΙΟΥ: Επειδή πρόκειται για άτυπη σύσκεψη...

ΠΡΩΘΥΠΟΥΡΓΟΣ: Αυτό το άτυπο που συμφωνήθηκε, την επόμενη φορά απλώς θα το επικυρώσουν και τυπικά.

ΕΥΣΤΑΘΙΟΥ: Και μια ακόμα ερώτηση, αν μου επιτρέπεται. Μας είπατε ότι κ. Γιούνκερ θα επισκεφθεί την Τουρκία στις 28 Νοεμβρίου. Ωστόσο, υπάρχει ένα Συμβούλιο Υπουργών Εξωτερικών. Σ' αυτό θα μετάσχει και ο Τούρκος ΥΠΕΞ κ. Τζεμ; Θα έχει δηλαδή αυτό το Συμβούλιο το χαρακτήρα του Συμβουλίου Σύνδεσης της Ε.Ε. με την Τουρκία; Υπήρξε κάποια συζήτηση πάνω σ' αυτό;

Γ. ΠΑΠΑΝΔΡΕΟΥ: Ζητήσαμε εμείς από τους Υπουργούς Εξωτερικών, ο κ. Πόος μάς ενημέρωσε ότι είχε κατ' αρχήν, βεβαίως, η Προεδρία αποφασίσει για Συμβούλιο Σύνδεσης. Από δική της πρωτοβουλία αποφασίσαμε στη συνέχεια να μην είναι Συμβούλιο Σύνδεσης, αλλά να είναι μια απλή πρόσκληση σε γεύμα και συζήτηση ελεύθερη μεταξύ των κρατών-μελών της Τουρκίας και σήμερα μας ενημέρωσε ο κ. Πόος ότι δεν πρόκειται να έρθει η Τουρκία με δική της απόφαση, δεν ήταν θέμα της Προεδρίας. Δεν μας έδωσε άλλες λεπτομέρειες ο κ. Πόος, απλώς ότι θα είναι ο κ. Τζεμ στις Βρυξέλλες, διότι είχε προγραμματίσει και κάποιες διμερείς επαφές, αλλά δεν θα είναι στο Συμβούλιο.

ΚΟΥΒΑΡΑΣ: Κύριε Πρόεδρε, πολλές φορές έχετε χαρακτηρίσει τις διαπραγματεύσεις στο πλαίσιο Ευρωπαϊκών Συμβουλίων με τον όρο «παζάρι». Εχω την αίσθηση ότι όλοι (μιλάω για τους εταίρους) θέλουν να δώσουν κάτι στην Τουρκία για να ενισχύσουν τον ευρωπαϊκό προσανατολισμό της. Επειδή πολλές φορές έχουμε πει ότι στηρίζουμε τον ευρωπαϊκό προσανατολισμό της Τουρκίας, θα ήθελα να σας ρωτήσω αν τελικά σ' αυτό το «παζάρι» που μετέχουμε υπάρχει διάθεση για την ενίσχυση αυτού του ευρωπαϊκού προσανατολισμού της Τουρκίας να συζητήσουν τι μπορεί να δώσουν...

ΠΡΩΘΥΠΟΥΡΓΟΣ: Κύριε Κουβαρά, ίσως με γνωρίζετε από τότε που ήμουν Υπουργός Γεωργίας, «παζάρι» γίνεται για τα σταφύλια, για τα κρασιά, για τα καρύδια κ.λπ. Δεν νομίζω ότι το ίδιο ισχύει στη σημερινή συζήτηση. Σε συζητήσεις που γίνονται σ' αυτό το επίπεδο δεν αρμόζει αυτός ο όρος. Εκείνο το οποίο συμβαίνει, δηλαδή το επιχείρημα που χρησιμοποίησαν οι περισσότεροι, ήταν ότι θα πρέπει να υπάρξει αυτή η Ευρωπαϊκή Συνδιάσκεψη για να δοθεί ένα μήνυμα ενίσχυσης της σημερινής τουρκικής κυβέρνησης, ότι θα μπορέσουμε να μεταπείσουμε την Τουρκία (αυτό ήταν το κύριο επιχείρημα) να συμμορφωθεί προς όλα αυτά τα οποία ανέφερα μέσα από την παρουσία της στη Συνδιάσκεψη και ότι ένας διαρκής διάλογος θα βελτιώσει κατά πολύ τις σχέσεις και ίσως έτσι ξεπεραστούν τα προβλήματα.

ΜΟΣΧΟΝΑΣ: Κύριε Πρόεδρε, μια διευκρίνιση: Αν δεν κάνω λάθος, η αρχική ελληνική θέση ήταν ότι εμείς δεν δεχόμαστε την Ευρωπαϊκή Διάσκεψη ως θεσμό και κρίναμε δευτερεύον το θέμα της Τουρκίας. Τι συνέβη και θέτουμε ως πρωτεύον το θέμα της Τουρκίας και λίγο-πολύ αφήνουμε να εννοηθεί ότι τη Διάσκεψη ως θεσμό την αποδεχόμαστε;

ΠΡΩΘΥΠΟΥΡΓΟΣ: Πρώτα για τη Συνδιάσκεψη, είχαμε πει ότι δεν δεχόμαστε τη Συνδιάσκεψη, διότι δεν μπορεί να υπάρχει ένας διαχωρισμός ανάμεσα σε χώρες οι οποίες κάνουν τη διαπραγμάτευση και σε χώρες οι οποίες δεν συμμετέχουν στη διαπραγμάτευση. Από εκεί και πέρα, αποφασίσθηκε να συμμετέχουν όλες. Και γι' αυτό εμείς είπαμε ότι η Συνδιάσκεψη είναι κάτι περιττό, το είπαμε αυτό. Λοιπόν, πώς θα θέλατε στο ερώτημα «θα συμμετάσχει ή όχι η Τουρκία» θα απαντούσαμε ξερά ότι «εφ' όσον είναι περιττή (η Διάσκεψη) δεν μπαίνουμε καθόλου σ' αυτό το θέμα;» Θα πρέπει και η Ελλάδα να

προβάλει τη θέση της και να κατατοπίσει όλους τους άλλους για το ποιες είναι οι θέσεις της. Αν λέγατε, απλά και ξερά, ότι «εφ' όσον θεωρούμε τη Συνδιάσκεψη περιττή –που το είπαμε– και δεν μας ενδιαφέρει το θέμα της Τουρκίας» θα προχωρούσαν οι άλλοι ασμένως στο να συζητούν το θέμα της Τουρκίας και θα αποφάσιζαν επ' αυτού και όταν εμείς θα φέρναμε αντιρρήσεις, θα μας έλεγαν «τώρα ξυπνήσατε»;

Σας ευχαριστώ πολύ.